

Otázka, či sú náklady značné, je relatívna, a môže byť správne riešená len náležitým ocenením verejných potrieb, ktoré sa vyskytujú v štátnom živote, a zájmov, ktorých hájenie vedie k usporiadanému štátnemu a spoločenskému živobytíu. Vážnosť a významnosť spravodlivého a uspokojujúceho súdenia je nesporná. Preto v modernom štáte takéto súdenie je považované za jednu z najdôležitejších potrieb verejných a takéto súdenie má veľkú cenu. Trestnému právnikovi však netreba vykladať, že súdenie na základe hlavného pojednávania, konaného v neprítomnosti obžalovaného, bez vyslechnutia jeho náležitej obrany, súdenie na základe zápisnice, spísaných počas stopovania, nikdy nemôže byť tak dokonalé, ako súdenie na základe uplatnenia zásad ústnosti a bezprostrednosti. Nemôže byť tedy pochybné, že uspokojenie ročných 100.000—200.000 korún nie je dôležitou príčinou odchýlenia sa od ústnosti na hl. pojednávani, teda od zásady vyslovenej v Ústavnej listine a nemôže ospravedlniť sníženie úrovni súdenia. A dôvod úspornosti tu tým menej obстоjí, že vydávaním voľných železničných lístkov tým obžalovaným, ktorí nie z neposlušnosti, ale pre nedostatok hmotných prostriedkov sa nemôžu dostaviť na hlavné pojednávanie, ani by nepovstaly efektívne výdavky pre žárar.

Týmto postupom odpadnul by aj ten dôvod, že skončenie ročne niekoľko 100 vecí trestných sa preťahuje, o ktorom preťahovaní však sotva možno tvrdiť, že by ono trvalo po roky. Tento dôvod ináčej tiež naskrze nemôže ospravedlniť morálnu újmu, ktorú by utrpelo súdnictvo vo veciach trestných na dokonalosti, tú krivdu, ktorá by nastala chudobnému nevzdelanému, ale poslušnému ľudu.

Naopak, už k vóli pripraveniu jednotného postupu, zodpovedajúceho duchu moderných zásad, doporučalo by sa i na území mimo Slovenska a Podkarpatskej Rusi uplatniť zásady ústnosti a bezprostrednosti pri hlavnom pojednávaní a týmto činom kliesniť cestu jednotnému trestnému pravotnému poriadku, vskutku pokrokovému.

Literatúra.

Soudcovské listy, roč. III., č. 12. Dr. Drbohlav: Zatímní návrh obecné části tr. zák. Dr. Čermák: Mohou při zamýšlené reformě s. ř. obstáti přísné podmínky §-ů 128. a 134. c. s. ř.? Dr. V. Levit: K otázce fakultativních posudků. Dr. Jos. Zelinka: Místní příslušnost ve věcech poručenských a opatrovnických. Vícepres. Cícha: Soudní odhad nemovitostí k cíli vyměření dávky z přírůstku hodnoty. Od koho má soud vybrati náklady odhadu.

Česká advokace, roč. VII., č. 10. Dr. B. Klineberger: O některých novotách obligačního práva v obč. zák. Dr. Eug. Polan: Některé problémy advokacie. Dr. Eug. Löwy: Reforma práva občanského.

Časopis pro železniční právo a politiku, roč. 1., č. 6. Dr. Fr. Nevole: Založení mezinárodní Unie železniční v Paříži. Dr. J. Čermák: Železniční finanční problémy smluv mírových.